

**LUSTI LASTEAIA ROHELISE KOOLI
KESKKONNATEGEVUSKAVA 2023.-2024. ÕPPEAASTAL**

Sisukord

Sisukord	2
Rohelise Kooli programm	3
Rohelise Kooli teemad	3
Lusti Lasteaia keskkonnapõhimõtted	4
Lusti Lasteaia keskkonnatöörühma liikmed 2023/24. õa	5
Keskkonnaülevaatuse tulemused	6
INFO, TEAVITAMINE JA KAASAMINE	6
ELURIKKUS, LOODUS JA ÕUEALA	6
PRÜGI JA JÄÄTMED	6
TERVIS, HEAOLU JA TOIT	7
GLOBAALNE KODAKONDSUS	7
VESI, MERI, RANNIK	7
ENERGIA, TRANSPORT, KLIIMAMUUTUSED	7
RESSURSSIDE TARBIMINE	8
Tegevuskava uuendamine ja täiendamine	10
2023-2024 õppeaasta teemad	10
ÜRITUSED	10
MUUD TEGEVUSED VALDKONDADE KAUPA	11
1. ELURIKKUS JA LOODUS	11
2. ÕUEALA	12
3. JÄÄTMED JA PRÜGI	12
4. TOIT	13
5. VESI	14
6. MERI JA RANNIK	14
7. ENERGIA	14
8. KLIIMAMUUTUSED	15
9. INFO JA TEAVITAMINE	15
MUUD TEGEVUSED	16

Rohelise Kooli programm

Rohelise kooli programm on ülemaailmne ja selles osaleb ligi 60 000 õppeasutust rohkem kui 65 maalt. Täpsemalt saab uurida [FEE Eco-Schools Global kodulehelt](#). Programmi tegevusi koordineerib Eestis Tartu loodusmaja, liitunud õppeasutuste ja programmi kohta saab täpsemalt lugeda [siit](#). Programm toob keskkonnahoidliku mõtteviisi õppeasutuse tegemistesse süsteemselt ja terviklikult, aidates lastel ja noortel kujuneda jätkusuutlikult mõtleivateks keskkonnateadlikeks inimesteks. Meie õppeasutus liitus programmiga 2023. aasta maikuus. Lasteaia Rohelise Kooli tegevustega saab kursis olla Antsla Lusti Lasteaia kodulehel <https://lustilasteaed.edu.ee/>

Rohelise Kooli teemad

1. Elurikkus ja loodus
2. Kliimamuutused
3. Energia
4. Globaalne kodakondsus
5. Tervis ja heaolu
6. Meri ja rannik
7. Prügi
8. Õueala
9. Transport
10. Jäätmed
11. Vesi
12. Toit

Lusti Lasteaia keskkonnapõhimõtted

LUSTI LASTEAIA KESKKONNAPÕHIMÕTTED

ÕPIME AKTIIVSELT ÕUES

SORTEERIME JÄÄTMEID
LIIGITI, VÕIMALUSEL
TAASKASUTAME

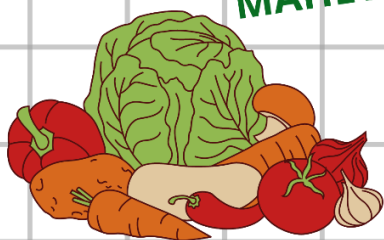

SÄÄSTAME VETT

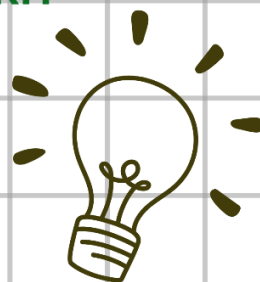
MINA HOIAN
MAAILMA JA
MAAILM HOIAB
MINU

EELISTAME KOHALIKKU JA
MAHETOITU

HOIAME
LASTEAIA
ELURIKKUST

KASUTAME PABERIT
JA ELEKTRIT
SÄÄSTLIKULT

Lusti Lasteaia keskkonnatöörühma liikmed 2023/24. õa

	NIMI	AMET
1	Kadri Vaiksalu	töörühma juht/õppejuht
2	Margus Klaar	majandusjuhataja (alates 1.2024)
3	Sirle Raudsepp	rühm Oravad, õpetaja
4	Kaja Siska	rühm Oravad, õpetaja
5	Krislyn Tamm	rühm Sipelgad, õpetaja (alates 1.2024)
6	Kaja Kender	rühm Lepatriinud, õpetaja (alates 1.2024)
7	Katri Haugas	rühm Liblikad, õpetaja (alates 1.2024)
8	Kadi Laidsalu	rühm Põrnikad, assistent (alates 1.2024)
9	Lilika Kalas	rühm Siilikesed, assistent (alates 1.2024)
10	Jane Unt	rühm Oravad, õpetaja abi (alates 1.2024, asendusliige)
11	Anneli Saar	rühm Mesimummid, õpetaja abi (alates 1.2024)
12	Aive Põdra	kokk (alates 1.2024)
13	Kersti Stalde	kokk (alates 1.2024)
14	Risto Tõniste	Lastevanemate esindaja

Keskkonnatöörühma kuulub veel 6 last, igast rühmast 1, välja arvatud sõimerühmast.

Keskkonnaülevaatuse tulemused

Keskkonnaülevaatusel viidi läbi küsitlus lasteaia töötajate seas ning lisaks teostas keskkonnatöörühm visuaalse ülevaatuse.

INFO, TEAVITAMINE JA KAASAMINE

Enamus küsitletutest teavad, et oleme liitunud Rohelise Kooli programmiga. Infot oleme peamiselt vahendanud suulisel teel erinevatel koosolekutel, lisaks on info kättesaadav ka lasteaia üldkoridoris. Erinevaid keskkonna alaseid tegevusi kajastame ka kohalikus vallalehes.

ELURIKKUS, LOODUS JA ÕUEALA

Väga tugevalt väärtustatakse lasteaia asukohta ja võimalusi, mis see meie lastele pakub nii nagu on välja toodud meie õppekavas:

Lasteaial on avar õueala. Lasteaia territooriumi ümbritseb mets, mis loob soodsad võimalused õppekäikudeks, matkadeks, õuesõppeks ja liikumistegevuseks. Lasteaia õue- ja metsaalale on rajatud lasteaia looduse õpperada, kus on võimalik lähemalt tutvuda seal kasvavate puude, põõsaste, marjade ning teiste õuealal ja metsas leiduvate taimedega. Koos lastega viiakse läbi erinevaid keskkonnavalaseid tegevusi.

Lasteaial on oma looduse õpperada, mida igal aastaajal kasutatakse, kuid küsitlusest ilmnes, et talvel võiks rada sagedamini kasutada. Samuti peeti vajalikuks, et õuealal oleks rohkem varjulisi kohti lastele. Olemasolevatele viljapuudele lisaks võiks olla õuealal marjapõõsaid, peenrakastid ja rohkem erinevaid viljapuid, mis tuleks ka laste jaoks tähistada. Veel nimetati, et õuesõppepaviljonis võiks olla mõned vahendid. Lasteaia siseruumides olevatest taimedest puudub terviklik ülevaade ning puuduvad nimesildid.

PRÜGI JA JÄÄTMED

Prügi teemat käsitletakse lastega igal aastal ja keskkonnanädala raames lasteaia ümbrusest prügi koristamine on saanud traditsiooniks. Küsitluse ja vaatluse tulemusel selgus, et lasteaia õuesõppe paviljoni juurde oleks vaja prügikasti, samuti peaks üle vaatama õues paiknevad prügikastid ja ebasobivad välja vahetama. Rühmades sorteeritakse 3 liiki prügi - olme, paber, biojätmed. Rühmades ja köögis puuduvad prügi sorteerimiskeskused ja pakendeid eraldi seni sorteeritud ei ole. Pakendikonteiner on lasteaia juures olemas. Õueala on enamasti puhas, lasteaia ümbruses on prügi sagedamini, kuid prügiks on tavaliselt laste või vanemate taskust pudenenud kommipaber või patsikumm.

Lasteaias kasutatakse infovahetuseks elektroonilisi kanaleid, prinditakse võimalusel paberi mõlemale poole. Pooleldi puhast kasutatud paberit kasutatakse rühmades laste vaba joonistamise jaoks. Rühmades kasutatakse kuivatamiseks riidest käterätte, paberrätikud on kasutusel vaid personali üldkasutatavates ruumides. Lasteaia sündmustel kasutame korduvkasutatavaid nõusid. Taaskasutame topse, karpe, korke, tualettpaberi rulle jne. Lasteaial on oma kompostkast kuhu lastega koos biojätmed viiakse. Kui sealt mulda hakkab saama, saame seda lasteaias kasutada. Seni pole lasteaias jäätmeteket võrreldud, sest seda pole vajalikuks peetud. Jäätmetekke vähendamiseks räägitakse laste ja täiskasvanutega.

TERVIS, HEAOLU JA TOIT

Oleme Tervist Edendav lasteaed ja sellele valdkonnale palju tähelepanu pööranud. Lastel on võimalus toitumise osas arvamust avaldada. Kokad arvestavad menüü koostamisel ka rühmast tulnud tagasisidega toidu kohta. Kui lapsed mingit toitu hästi ei söönud, siis meie vahvad kokad mõtlevad teise viisi, kuidas lapsele toit maitsta panna. Toidu valmistamisel kasutame osaliselt mahetoorainet, lisaks lasteaias kasvanud õunu, rabarberid, kreeke. Rühmades kasutatakse rühmades kasvatatud maitsetaimi. Liha või kala pakutakse lasteaias iga päev. Õues käivad lapsed vähemalt 1 kord päevas, joogivesi on lastele alati vabalt kättesaadav kõikides rühmades. Lastevanemate teadlikkus on märguandjades või muudes materjalides sisalduvate ohtlike ainete võimalusest madal, selles osas tuleb lastevanemate teadlikkust tõsta.

GLOBAALNE KODAKONDSUS

Lasteaia ühes rühmas rakendatakse "Kiusamisest vabaks" metoodikat, kõikides rühmades pööratakse piisavalt tähelepanu väärtuskasvatusele. Lasteaias on tähtsal kohal Eesti kultuur ja traditsioonid. Teiste maade kultuur leiab oluliselt vähem tutvustamist, mis on meie jaoks üks arendamist vajav aspekt.

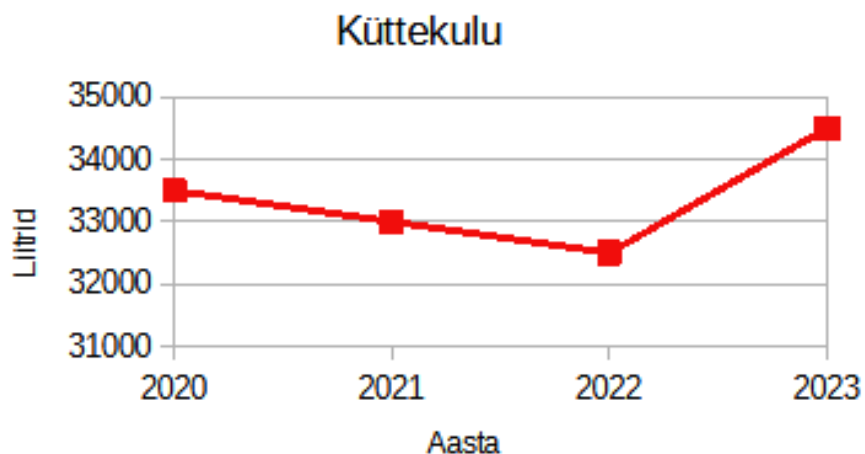
VESI, MERI, RANNIK

Lasteaia lähedal asub kaks tiiki, kus käiakse vee elustikku uurimas. Käsitletakse vee ja selle seost elusloodusega, vee säästmise vajalikkust jne. Vee säästlikku kasutamist jälgivad rühmaõpetajad, joomiseks kasutatakse lasteaias kraanivett ning suuremad lapsed teavad kust kraanivesi tuleb. Lasteaias ei ole tilkuvaid kraane ega halvasti töötavaid WC-loputuskaste. Vajalik on veekasutuse jälgimine ja analüüs.

ENERGIA, TRANSPORT, KLIIMAMUUTUSED

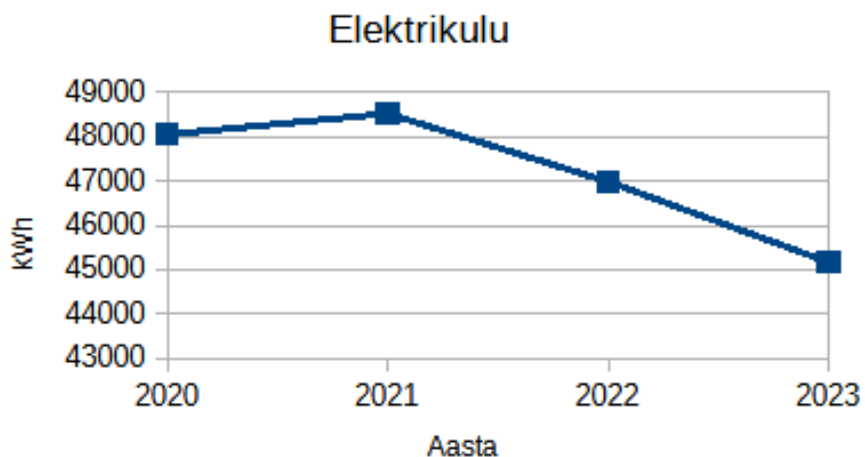
Lasteaia koridorides on liikumisanduriga valgustus, rühmaruumides on uued kaasaegsed energiasäästlikud valgustid ning tuled kustutatakse kui ruumist kõik lahkuvad. Radiaatorid on reguleeritavad ning rühmades sobiv temperatuur, maja on soojustatud. Ööseks ruloode alla tõmbamine ei ole veel kõikidel harjumuseks saanud. Elektri tarbimist tuleks jälgida järjepidevalt. Lastele on selgitatud kuidas ohutult liigelda. Lapsed tuuakse enamjaolt lasteaeda autodega ning talvisel aja jäetakse tihti auto mootor tööle, soovime lastevanematel mootorit mitte käima jätta. Ühistransporti lasteaia juurde ei sõida, aga rohkem tuleb lapsevanemaid kutsuda üles autovabu päevi tegema. Kliimamuutuste teema on lasteaia lastele keeruline, täiskasvanud on teemaga kursis ja enamasti järgitakse kliimamuutusteni viivate tegurite vähendamist. Võtame arutellu taimse teisipäeva teema.

RESSURSSIDE TARBIMINE

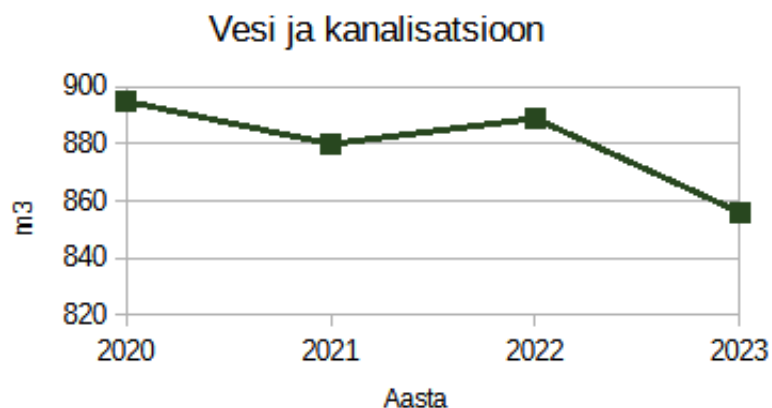
Tabel 1. Küttekulu

Küttekulu on tõusnud võrreldes eelmise aastaga. Kulu sõltub välistemperatuurist ja lisaks mõjutas 2023. aasta küttekulu tõusu ühe lasteaiarühma juurde ehitamine seni tühjana ja kütmata seisnud maja tiivas.

Tabel 2. Elektrikulu

Elektrikulu on viimasel kahel aastal vähenenud, mis on tingitud sellest, et koridoride valgustus on kaasajastatud ja toimib liikumisanduritega. Samuti on rühmade valgustid asendatud uute energiasäästlike lampidega. Samuti võib mingil määral rolli mängida õpetajate teadlikkus.

Tabel 3. Vesi ja kanalisatsioon

Vee tarbimine on viimase aastaga märgatavalt langenud kuna välja on vahetatud paar halvasti töötavat tualettpotti. Samuti on töötajate ja lastega arutletud vee säästmise teemal.

Prügivedu

Lasteaia territooriumil asub üks 0,66m³ paberi ja papi konteiner, mida tühjendatakse üks kord kuus ning üks 0,66m³ olmeprügi konteiner, mida tühjendatakse kaks korda kuus.

Pakendikonteiner asub lasteaiast veidi eemal ja on ühiskasutuses kortermajadega. Lasteaial on oma kompostkast.

Tegevuskava uuendamine ja täiendamine

Tegevuskava koostatakse üheks aastaks ning iga õppeaasta alguses vaatab Rohelise Kooli töögrupp tegevuskava üle ning vajadusel teeb muudatused vastavalt iga-aastase keskkonnaülevaatuse tulemustele ja uute eesmärkide püstitamisele. Uusi tegevusi ja parendusettepanekuid võivad teha kõik lasteaia töötajad, lapsevanemad ja lapsed.

2023-2024 õppeaasta teemad

1. Öueala
2. Jäätmed
3. Meri ja rannik

Eesmärgiks on:

- teadvustada enda tegevuse mõju keskkonnale;
- keskkonnavalaste teadmiste suurendamine nii lastel kui täiskasvanuil;
- ressursside säästlikum kasutamine, kokkuvõid ja taaskasutus.

ÜRITUSED

Üritus	Kuupäev	Vastutaja
SEPTEMBER		
Rühmade sügismatk	25-28. sept	Rühmaõpetajad Mina ja keskkond töörühm
Spordinädal	25-29. sept	Liikumine ja Muusika töörühm, Liiklusmeeskond, Kogu personal
Mihklipäeva laat	28. sept kell 16.00	Kõik rühmad, kogu personal
OKTOOBER		
Leiva- ja piimanädal	2.-10. okt	Rühmaõpetajad
Sügisene keskkonnanädal. Külas keskkonnaspetsialist Helen Kivisild	9.-13. okt	Keskkonnatöörühm, rühmaõpetajad
Ülemaailmne kätepesupäev 15. oktoober https://maailmakool.ee/tahtpaevad/ulemaailmne-katepesupaev/	13. okt	Tervisedenduse töörühm
DETSEMBER		
Õpetajalt õpetajale: teeme ise plastiliini	5. dets	Oravad rühma õpetajad

JAANUAR		
Ülemaailmne "Kommi asemel" nädal	8-12. jaan	Tervisedendus
Tartu Loodusmaja programm "Vähem prügi"	16. jaan 14. veebruar	Õppejuht Keskkonnatöörühm
Digikoristusnädal	22-26. jaanuar	Keskkonnatöörühm Kõik töötajad

VEEBRUAR		
Sooja kampsuni päev	1.veebuar	Majandusjuhataja, õppejuht
Vastlapäev	13.veebuar	Rühmaõpetajad, liikumis- ja muusikaõpetajad
Sõbrapäev	14. veebuar	Rühmaõpetajad Juhtkond
MÄRTS		
Veenädal	4-9. märts	Keskkonnatöörühm
Emakeelepäeva aktus	14. märts	Keel ja kõne töörühm
„Tere kevad!“ – kevadekuulutajate jälgimine	märts-mai	Rühmaõpetajad
Suutervise nädal	18-22.03	Tervisedendus
APRILL		
Tartu Loodusmaja programm "Putukad-mutukad ehk selgrootud meie ümber"	10. aprill	Keskkonnatöörühm
Prügiteemaline näidend	9. või 16. aprill	Keskkonnatöörühm
Eesti õuesõppepäev	15. aprill	Keskkonnatöörühm Rühmaõpetajad
Südamejooks, rahvusvaheline tervisepäev https://maailmakool.ee/tahtpaevad/rahvusvaheline-tervisepaev/)	17.aprill	Tervisedendus
MAI		
Sõbralt sõbrale mänguasjade vahetamise päev	2. mai	Rühmad
Kiusamisvastane päev	4.mai	Lepatriinud

MUUD TEGEVUSED VALDKONDADE KAUPA

1. ELURIKKUS JA LOODUS

Aeg	Tegevus	Lasteaiarühm	Korraldaja/Vastutaja
August	Peenrakastid	Kõik	Majandusjuhataja, rühmaõpetajad
Sügis	Kompostikast – segamine, täitmine	Kõik	Keskkonnatöörühm
Sügis	Õpperaja korrastamine		Majandusjuhataja Keskkonnatöörühm
Talv	Lindude talvine toitmine		Rühmaõpetajad
Talv	Metsloomadele toidu viimine lasteaia söödasõime	Kõik	Rühmaõpetajad
Talv	Rühmades olevate toataimede kaardistamine, sildistamine	Kõik	Rühmaõpetajad, keskkonnatöörühm
Kevad	Peenrakastide korrastamine	Kõik	Rühmaõpetajad, keskkonnatöörühm
Kevad	Ilu- ja söögitaimede istutamine peenrakastidesse, aeda	Kõik rühmad	Rühmaõpetajad, majandusjuhataja
Kevad	Õuealal olevate puude ja põõsaste kaardistamine (nimekiri, skeem)		Keskkonnatöörühm
Kevad	Marjapõõsaste, viljapuude hankimine ja istutamine. Pähklipuu?	Kõik	Keskkonnatöörühm, rühmaõpetajad, juhtkond
Kevad	Loodusvaatluse andmebaasi andmete sisestamine https://lva.keskkonnainfo.ee/	Lepatriinud Oravad Mesimummid	Rühmaõpetajad

2. ÕUEALA

Aeg	Tegevus	Rühmad	Vastutaja
Kevad	Õuesõppeklassi varustamine vahenditega	Kõik	Keskkonnatöörühm
Talv/ Kevad	Õuesõppe sagedasem rakendamine	Kõik	Rühmaõpetajad Õppejuht
Kevad	Lasteaia looduse õpperaja infotahvlite		Keskkonnatöörühm

	uuendamine		
Kevad	Varjumiskohtade tekitamine lastele		Rühmad, lapsevanemad

3. JÄÄTMED JA PRÜGI

Talv	Prügisorteerimisjaamad rühmadesse	Kõik	Lapsevanemad, juhtkond
Kevad	Prügisorteerimiskeskus kööki		Majandusjuhataja
Pidev	Jälgida, kas prügi sorteeritakse õigesti	Kõik	Rühmaõpetajad
Pidev	Mida saab asjadest/materjalidest, mis töödeldakse ümber?	Kõik	Rühmaõpetajad
Pidev	Taaskasutusmaterjalist koopiapaperi, ning käte- ja wc-paperi kasutusele võtmine		Majandusjuhataja
Oktoober	Prügikast tagumise väljapääsu juurde ja õuesõppeklassi.		Majandusjuhataja
Sügis	Õueprügikastide olukorrast ülevaade ja vajadusel prügikastide väljavahetamine		Majandusjuhataja
Pidev	Kahepoolse printimise eelistamine.	Kõik	Kõik
Veebruar	Patareide kogumiskast valmis meisterdada		Keskkonnatöörühm, juhtkond
Veebruar	Kontoripaperi kasutuse arvestamine (pakki/aastas).		Majandusjuhataja
Pidev	Ostude korral paluda võimalusel teenusepakkujalt vähem pakendamist.		Kõik töötajad
Kevad	Taaskasutuslaad	Kõik	Keskkonnatöörühm
Kevad	Kompostkastist muld peenrakastidesse		Keskkonnatöörühm, majandusjuhataja

4. TOIT

Aeg	Tegevus	Rühmad	Vastutaja
1x nädalas	„Taimne Teisipäev“ projektiga alustamine? https://taimneteisipaev.ee/koolid-ja-lasteaiad	Kõik	Köök
Pidev	Võimalusel kohaliku, hooajalise toidu eelistamine jätkuvalt. Mahetooraine kasutamise tõstmine.		Majandusjuhataja, köök
Kevad	Peenrakastidesse uute söögitaime istutamine.	Kõik	Rühmaõpetajad
Pidev	Lapsed tõstavad ise toidu endale taldrikusse.	Kõik peale Põrnikate rühma	Rühmaõpetajad
Pidev	Kokad kaasata rohkem õppe- ja kasvatusprotsessi (Eesti toidu mahemärk, EL mahemärgis, õiglase kaubanduse märgis)	Kõik	Köök, rühmaõpetajad
Kevad	Ravimtaimede projekt?		Juhtkond, rühmaõpetajad
Pidev	Toidu tervislikkuse jälgimine.		Köök

5. VESI

Aeg	Tegevus	Rühmad	Vastutaja
Kevad	Vihmavee kogumine	Kõik	Rühmaõpetajad
Pidev	Lastega vee säästmise vajadusest ja põhjustest rääkimine, vee kasutuse jälgimine.	Kõik	Rühmaõpetajad

6. MERI JA RANNIK

Aeg	Tegevus	Rühmad	Vastutaja
Pidev	Keskkonnahoidlike, keskkonnahoidlikult toodetud puhastusvahendite eelistamine.		Majandusjuhataja

Pidev	Kvaliteetsete mänguasjade eelistamine (sh vähem plasti).		Rühmaõpetajad
-------	--	--	---------------

7. ENERGIA

Aeg	Tegevus	Rühmad	Vastutaja
Pidev	Elektri säästlik tarbimine rühma- ja üldruumides.	Kõik	Kõik
Pidev	Elektroonikaseadmete väljalülitamine ööseks.	Kõik	Kõik
Pidev	Võimalusel ruumides vaid päevavalguse kasutamine.	Kõik	Kõik
	LED-valgustuse paigaldamine rühmadesse, kus seda veel pole.		Majandusjuhataja
Pidev	Lastega energia säästmise põhjustest rääkimine, energiakasutuse jälgimine.	Kõik	Rühmaõpetajad
Pidev	Ööseks rulood ette	Kõik	Kõik
Pidev	Hoida aknad puhtad		Õpetaja abid, Ellen
Pidev	Energiakasutuse jälgimine		Majandusjuhataja

8. KLIIMAMUUTUSED

Aeg	Tegevus	Rühmad	Vastutaja
	Rattapäevade korraldamine.		Liikluskasvatuse tr

9. INFO JA TEAVITAMINE

Aeg	Tegevus	Rühmad	Vastutaja
	Rohelise Kooli plakat koridori ja rühmadesse		Keskkonnatöörühm
Pidev	Personali osalemine Rohelise Kooli võrgustiku poolt korraldatavatel seminaridel (vähemalt 1x aastas).		Keskkonnatöörühm

Pidev	Kodulehele info lisamine ja täiendamine.		Juhtkond
	Personali tutvumine ülevaatega Rohelise Kooli programmist Drive keskkonnas - Rohelise kooli kaustas/kodulehel		Rühmaõpetajad, õppejuht
Pidev	Infomaterjalid lasteaiasiseselt - trükised, näitused.		Vastavalt ürituse eest vastutajale
Pidev	Postitused tegemistest Rohelise Kooli <i>Facebook</i> 'i lehele		Keskkonnatöörühm

MUUD TEGEVUSED

Aeg	Tegevus		Vastutaja
Veebruar	Keskkonnadetektiivid rühmades - jäätmete sorteerimine, tulede kustutamine, toataimedel sildid, kraanidel ja lülititel märgised.		Keskkonnatöörühm
Aprill	KIK - taotlused õppekäikude rahastamise toetuseks.		Õppejuht